

Yayına Geliş Tarihi:06/07/2018
Yayına Kabul Tarihi:25/07/2018
Online Yayın Tarihi: 31/07/2018

Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik
Araştırmalar Dergisi
Cilt: 2, Sayı: 4, Yıl: 2018, Sayfa: 32-42
ISSN: 2587-2206

SERVET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERİN GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİ İÇİNDEKİ PAYSAL GELİŞİMİ (2006-2016)

Nur KESKİN¹

Özet

Ülke uygulamalarında vergi; gelir, servet ve harcamalar üzerinden alınmaktadır. Gerçek ve tüzel kişilerin belirli bir dönemde ellerinde bulunan menkul ve gayrimenkul değerler üzerinden hesaplanan servet vergisinin geçmişi çok eski dönemlere dayanmaktadır.

Devletlerin, kamu hizmetlerinin finansmanında önemli bir finansman aracı olarak gördükleri vergilerin, mali amaçlarının yanı sıra sosyal amaçları da vardır. Özellikle servet vergilerinde ön plana çıkan bu sosyal amaç, bireyler arasında ortaya çıkan gelir dağılımındaki adaletsizlik ve servet eşitsizliğinin giderilmesinde önemli bir role sahiptir.

Çalışmamız iki bölümden oluşmakta ve ilk bölümde Veraset ve İntikal, Motorlu Taşıtlar Vergisi ve Emlak Vergisinin kavramsal açıklamaları yapılmış olup, ikinci bölümde ise 2006- 2016 yılları arasında ele alınan servet vergilerinin genel bütçe gelirleri ve vergi gelirleri içindeki paysal gelişimi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: servet, gelir, vergi

Jel Kod: H2, H6, D31.

PAYSAL DEVELOPMENT IN GENERAL BUDGET TAX REVENUE FROM SERVET (2006-2016)

Abstract

In the country applications, taxes are collected on income, wealth and expenditures. The history of the wealth tax calculated on the movable and immovable values of real and legal persons in a certain period of time is based on very old periods.

There are social purposes as well as the financial purposes of taxation that the state considers to be an important means of financing public services. This social purpose,

¹ Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, nurmkkn@gmail.com

Servet Vergilerinin... The Meriç Journal Cilt:2, Sayı:4, Yıl:2018
especially in the wealth tax, has an important role in overcoming the unfairness and wealth inequality among the individuals.

Our work consists of two parts and conceptual explanations of Inheritance and Transfer, Motor Vehicle Tax and Property Tax are made in the first part and the paysal development of wealth tax in general budget revenues and tax revenues between 2006 and 2016 will be examined in the second part.

Keywords: *fortune, income, tax*

Gel Code: *H2, H6, D31.*

GİRİŞ

Servet denildiği zaman akla para pul mal mülk gibi terimler gelmektedir. Servet vergisi ise kısaca kişilerin ellerinde bulunan menkul ve gayrimenkullerin vergilendirilmesidir.

Servet vergilerinde verginin mali amacından ziyade verginin sosyal amacı önem kazanmıştır. Çünkü bireylerin ellerinde bulunan gayrimenkul ve menkullerin vergilendirilmesi yoluyla gelir ve servet arasındaki farkın giderilmeye çalışılmasıyla sosyal amaç hedeflenmiştir. Bu şekilde hem gelir dağılımındaki adaletsizliğin giderilmesi hedeflenmiştir hem de devlete gelir kazandırılması hedeflenmiştir.

Çalışmada da ele alınan servet üzerinden alınan vergiler incelenecek olup bütçe içindeki payları hakkında değerlendirme yapılacaktır.

1. SERVET VERGİLERİNİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

Arapça kökenli bir kelime olan servet için değişik şekillerde tanımlamalar yapılmış olup herkes için tam olarak benimsenen bir servet tanımı yapılamamaktadır. Ancak genel anlamda bir tanımlama yapılacak olursa; servet, gerçek veya tüzel kişilerin belirli bir dönem içinde ellerinde bulunan menkul, gayrimenkul değerler olarak ifade edilebilmektedir. Daha kısa anlatımla servet, para ile ifade edilebilen mal varlığıdır (Öz, Kutbay ve Buzkiran, 2014: 2).

Servet vergisi denildiğinde ise yapılan tanımlama; *'gerçek ve tüzel kişilerin belirli bir zamanda sahip oldukları servete giren her çeşit menkul ve gayrimenkul mallar ile para ve alacakların tamamının veya bir kısmının değerleri üzerinden vergilendiren dolaysız vergi'* şeklinde ifade edilebilmektedir (Öz, Kutbay ve Buzkiran, 2014: 2).

Devletler topluma hizmet sunabilmek için finansmana gereksinim duyarlar ve ihtiyaç duydukları bu finansmanın büyük bir kısmı da gelir, servet ve harcamalar üzerinden alınan vergilerle karşılanmaktadır (Akdoğan, 2013:105). Devletlerin önemli gelir kaynağını oluşturan vergiler arasında servet vergileri; hem

ihtiyaçların finansmanı amacıyla kullanılmakta, hem de toplumdaki mali dengesizliklerin giderilmesi, vergilemede eşitliğin sağlanabilmesi gibi sosyal bir amacı da bulunmaktadır. Servet vergilerinin en önemli rolü de bir bakıma sosyal işlevidir. Servet vergileri aracılığıyla bireyler arasında var olan gelir ve servet farklılığının giderilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Ömür ve Gerçek, 2017: 199).

Günümüze kadar vergi birçok devlet tarafından denge unsuru olarak görülmüştür ve bu denge unsuru vergilerin mali fonksiyonunun yanında müdahaleci devlet anlayışı gereği ekonomik ve sosyal fonksiyonunun da olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu sosyal fonksiyon piyasa güçleri tarafından sağlanamayan adil gelir dağılımı ve servet dağılımının sağlanabilmesinde önemli bir faktör olarak görülmüştür (Aksoy, 1998: 174).

Servet üzerinden vergi alınması önceki dönemlere dayanmaktadır. Öyle ki servet üzerinden vergi alınması, gelir üzerinden alınan vergilerin tarihinden çok daha önceki dönemlere kadar uzanmaktadır (Akdoğan, 2013: 267). Ancak, geçmiş daha eski dönemlere dayanan servet vergileri geçmiş dönemlerde ülkelerin vergi sistemleri içinde büyük öneme sahipken günümüzde servet vergilerinin toplam vergi gelirleri içindeki payı daha düşüktür (Ömür ve Gerçek, 2017: 199).

1.1.Türk Vergi Sistemi'ne Göre Servet Vergileri

Servetin geniş bir kavram olmasından ötürü servet üzerinden alınan vergiler ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Servet vergilerinin ülkeler arası değişiklik göstermesinin altında yatan temel sebep ise servet vergilerinin asıl amacının mali değil sosyal olmasıdır. Bu durumda ülkelerin sosyo- ekonomik gelişmişliklerine bağlı olarak servet vergilerinin ülkeler arası farklı uygulanmasına yol açmıştır (Öz, Kutbay ve Buzkıran, 2014: 3).

Türkiye'de servet vergileri Türk Vergi Sisteminde sayılmış olan; merkezi yönetim tarafından tahsil edilen 'Veraset ve İntikal Vergisi' ve 'Motorlu Taşıtlar Vergisi' ile mahalli idarelerce tahsil edilen 'Emlak Vergisi' yer almaktadır (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 346).

Çalışmamızda servet gelirlerinin merkezi yönetim gelirleri içerisindeki paysal hesaplamasına mahalli idarelerde tahsil edilen Emlak Vergisi de dâhil edilmiştir.

1.1.1.Veraset ve İntikal Vergisi

Türk Vergi Sistemi içerisinde servet üzerinden alınan vergilerden birisi olan Veraset ve İntikal Vergisi (VİV) ilk olarak 1926 yılında yürürlüğe konmuştur. Günümüzde de hala 08/06/1956 tarih ve 7338 sayılı kanunla çıkarılmış olan Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu yürürlüktedir (www.mevzuat.gov.tr).

Servet vergileri içerisinde yer alan önemli bir kamu geliri olan Veraset ve İntikal Vergisi sosyal bir denge aracı olarak görülmektedir. Gelir ve servet dağılımı arasında bir denge oluşturmakta önemli bir görev üstlenmektedir. Tahsilatı sonucunda vergi gelirleri arasındaki oranı %1-%3 oranında bir değer aldığından dolayı 'adı var kendi yok vergisi' olarak da ifade edilen bir vergidir (Güneş, 2017: 129).

Veraset ve İntikal Vergisi, ölüme bağlı olarak bir kişiden diğer kişi/ kişilere intikal eden menkul ve gayrimenkul mallar ya da ölüm haricinde yaşayan bireyler arasında bir bireyden diğer bir bireye karşılıksız intikal etmiş olan malları vergileyen bir servet vergisi türüdür (Öz, Kutbay ve Buzkıran, 2014: 7).

Veraset ve İntikal Vergisinin iki şekilde uygulanması bulunmaktadır. Bunlardan ilki miras payı sebebiyle alınan veraset vergisi, diğeri ise servetin ivazsız olarak el değiştirmesi sonucu uygulanan intikal vergileridir (Altay, 2017: 169). Buna göre verginin konusu, hem ölüm ile malvarlığının el değiştirmesi, hem de sağlar arası ivazsız mal intikallerinin vergilendirilmesidir. Veraset ve intikal vergisinin konusunu, hem bir kişinin ölümü ile malvarlığının mirasçılara geçmesi ile oluşan vergi, hem de sağlar arasında ivazsız mal intikallerinin vergilendirilmesi ile oluşan vergi oluşturmaktadır (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 347).

VİVK madde 1'e göre, verginin konusu düzenlenirken, kanunların uygulanma alanının belirlenebilmesi için hem şahsılık hem de mülkîlik ilkelerine yer verilmektedir. Bu bağlamda olayın gerçekleşmiş olduğu yer önem kazanmaktadır (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 347).

Veraset ve İntikal Vergisi uygulamalarına bakıldığında iki şekilde uygulandığı görülmektedir. Birincisi, ölen bir kişinin miras hisseleri bölünmeden bıraktığı tüm malvarlığı üzerinden vergi alınmasıdır. Bu vergileme şekline 'tereki vergisi' adı verilmektedir ve burada ölen kişi ile mirasçılar arasındaki akrabalık ilişkilerine ve kişisel durumlara bakılmamaktadır. İkinci durumda ise, vergi toplam miras payı üzerinden değil mirasçılara intikal eden paylar üzerinden alınmaktadır ve bu verginin akrabalık derecelerinden etkilendiği için sübjektif karakterli bir vergileme olduğu ifade edilmektedir (Öz, Kutbay ve Buzkıran, 2014: 8).

Verginin mükelleflerine bakıldığında ise, veraset yoluyla veya ivazsız biçimde malı elde eden gerçek ve tüzel kişiler VİV'in mükellefi sayılmaktadır. Veraset yoluyla intikallerde yasal mirasçılar mirasçı olduklarını öğrendikleri tarihten itibaren üç ay içinde mirası reddedebilmektedirler. Bu durum daha çok ölen kişinin borçları, mal varlığının çok üstünde ise başvuru bir yoldur (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 349).

Verginin tahsil kısmının önemini gösteren durum ise verginin oranıdır. Oran, veraset yoluyla intikaller ve ivazsız intikaller için farklı uygulanmaktadır. Oranlar, tarifeye göre belirlenmektedir (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 358). Çalışmada en güncel veri olarak ele alınan 2016 yılı verilerine göre veraset yoluyla

intikallerde oran; %1-3-5-7-10 olarak matraha göre değişmektedir. İvazsız intikallerde ise oran, %10-15-20-25-30 olarak belirlenmiştir. Bu oranlar da matraha göre değişmektedir (www.verginet.net).

1.1.2.Motorlu Taşıtlar Vergisi

Türk Vergi Sistemi içerisinde yer alan üç servet vergisinden birisi olan Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV), sadece kanunda sayılı motorlu taşıtları kapsadığı için özel nitelikli bir servet vergisi olarak kabul edilmektedir. Günümüzde uygulanan Motorlu Taşıtlar Vergisi 18/02/1963 tarih ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu ile düzenlenmiştir (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 378).

Motorlu Taşıtlar Vergisinde Türkiye, bir yandan motorlu taşıtlardan kaynaklı hava kirliliğini azaltmak zorundayken, diğer yandan araç yaşı yüksek olan otomobillerin vergilendirilmesi düşük gelir gruplarını olumsuz etkileyeceğinden vergi ölçü ve hadleri buna göre düzenlenmelidir (Ömür ve Gerçek, 2017: 209).

Kapsam olarak sadece motorlu olan taşıtları vergilemeye tabi tuttuğundan dolayı özel servet geliri niteliğinde olan motorlu taşıtların konusu, MTVK'nda düzenlenmiş olan I-II-III-IV sayılı tarifelerde yer alan araçlardır. Ancak bu tarifelerde traktöre yer verilmediğinden dolayı, traktör, MTV kapsamında değildir. (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 379).

Motorlu Taşıtlar Vergisi, her yıl Ocak ayının başında kayıt ve tescil açısından aracın bağlı bulunduğu yer vergi dairesi tarafından tahakkuk işlemi gerçekleştirilir ve vergi her yıl Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenmektedir (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 386).

1.1.3.Emlak Vergisi

Emlak Vergisi, 11/0871970 tarih ve 1319 sayılı Kanun çerçevesinde tahsilatı belediyeler tarafından gerçekleştirilen bir servet vergisi türüdür. Emlak vergisi önemli bir servet unsurudur ve bu vergi, bina, arsa ve arazilerin vergilendirilmesine yönelik uygulanmaktadır. Emlak vergisine göre bina, arsa ve arazilerin değer ve iratlarında veya dış göstergeler yoluyla alınan bir vergi türüdür. Türkiye'de uygulanan emlak vergisi servet vergisi unsurlarından sadece gayrimenkuller üzerinden alındığı için özel servet vergisi karakteri taşımaktadır (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 363).

1970 tarihli Emlak Vergisi Kanunu'na göre emlak vergisi miktarı mükellef tarafından hesaplanır ve idareye bildirilir. Beyan sistemine dayalı bir vergi olmasının en önemli özelliği ise pişmanlık hükümlerinin uygulanamamasıdır. VUK Md 371'e göre Mükellef vergi miktarını kendisinin belirlemesi ve idareye kendi belirlemiş olduğu vergiyi beyan etmesi üzerine pişmanlık hükümlerinden yararlanamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Konusu, Türkiye sınırları içinde bulunan bina, arsa ve arazi olan Emlak Vergisinde, Maliye Bakanlığı ‘Çevre Temizlik Vergisi’ni de emlak vergisinin konusu kapsamına almaktadır. Türkiye sınırları içerisinde emlak denildiğinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin hâkim olduğu hava, kara ve deniz sahasındaki bina arsa ve arazileri kapsamaktadır (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 363).

Beyan esasına dayanan Emlak Vergisi beyannameleri her dört yılda bir belediyelere verilmektedir. Bina, arsa ve arazilerin vergilendirilme kapsamında olduğu Emlak vergisinde vergiler, beyannamenin verildiği yıldaki değerlendirme ölçütlerine göre hesaplanmaktadır. (Cömert ve Akıncı, 2003: 2).

2. SERVET VERGİLERİNİN GENEL BÜTÇE GELİRLERİ İÇİNDEKİ PAYSAL DAĞILIMI (2006-2016)

Servet üzerinden alınan, Veraset ve İntikal Vergisi, Motorlu Taşıtlar Vergisi ve Emlak Vergisinin yıllar itibariyle genel bütçe içindeki gelişimi aşağıdaki tablolarda incelenecektir.

Çalışmaya mahalli idarelerce tahsil edilmekte olan Emlak vergisi oranları da eklenerek tablolar hazırlanmıştır. Çalışmamızda ilk olarak servet vergilerinin genel bütçe gelirleri içindeki payı incelenmiş, daha sonra servet vergilerinin toplam vergi gelirleri içindeki payı ele alınmıştır. Veraset ve İntikal, Motorlu Taşıtlar ve Emlak Vergilerinin de servet vergileri içindeki paysal dağılımına bakılarak oranlar hakkında değerlendirme yapılacaktır.

Çalışmamız 2017 yılı Kesin Hesap Kanun Tasarısı netleşmediği için en güncel veri olarak 2016 yılı verileri ile değerlendirilecektir.

Çalışmamızda Emlak Vergisi hesaplamalarına bina, arsa ve arazi üzerinden alınan vergiler dâhil edilmiştir. Emlak Vergisi olarak sayılan Çevre Temizlik Vergisi hesaplamalara dâhil edilmemiştir.

2.1. Servet Vergilerinin Genel Bütçe Gelirleri İçindeki Gelişimi

Tablo 1: Servet Üzerinden Alınan Vergilerin Genel Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (2006-2016)

Yıllar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Oran %	2,65	2,84	2,83	3,09	3,18	3,35	3,25	3,04	3,19	3,24	3,21

Kaynak: Oranlar, Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün Genel Yönetim Mali İstatistikleri alınarak, www.muhasebat.gov.tr internet adresinde yer alan bilgiler doğrultusunda düzenlenmiştir.

Not: Hesaplamalara, mahalli idarelerce tahsil edilen Emlak Vergisi gelirleri de dâhil edilmiştir.

Kamu hizmetlerinin finansmanında kullanılan ve devlet için en önemli ve en büyük paya sahip olan kamu geliri vergilerdir (Akdoğan, 2013: 105). Bireylerin sahip oldukları servet üzerinden alınan ve hem devlete gelir kaynağı olmaları sebebiyle mali amacı hemde bireyler arasındaki gelir eşitsizliğini gidermesiyle sosyal amacıyla bu vergilerin genel bütçe içindeki gelişimini incelemek yararlı olacaktır.

Servet üzerinden alınan vergilerin, çalışmada ele alınan zaman dilimleri içerisindeki payı 2006- 2009 döneminde %2 seviyelerinde seyretmiştir. Bunun sebebi 2007 yılında yaşanmış olan ekonomik krizin piyasaları ve bireylerin ekonomik güçlerini etkilemesi olduğu söylenebilir. Piyasalarda krizin etkisinin aşılma çalışmasıyla birlikte özellikle 2009-2012 yılları arasında vergi tahsilatlarında artış yaşanmıştır. Ancak yıllar itibariyle yaşanan bu artışın daha iyi analiz edilebilmesi için servet vergilerinin tek tek incelenmesi yararlı olacaktır.

Aşağıdaki tabloda vergi gelirleri içindeki servet vergilerinin gelişimine bakmamızda yarar vardır.

2.2. Servet Vergilerinin Vergi Gelirleri İçindeki Gelişimi

Tablo 2: Servet Üzerinden Alınan Vergilerin Vergi Gelirleri İçindeki Payı (2006-2016)

Yıllar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Oran %	3,25	3,43	3,41	3,74	3,71	3,78	3,73	3,50	3,69	3,69	3,72

Kaynak: Oranlar, Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün Genel Yönetim Mali İstatistikleri alınarak, www.muhasebat.gov.tr internet adresinde yer alan bilgiler doğrultusunda düzenlenmiştir.

Not: Hesaplamalara, mahalli idarelerce tahsil edilen Emlak Vergisi gelirleri de dahil edilmiştir.

Servet vergilerinin vergi gelirleri içindeki gelişiminde yıllar arasında çok büyük farklar görülmemektedir. Seçili zaman dilimlerinde en yüksek paya 2011 yılında sahip olmuştur. Ancak bunun arkasında 2008 yılında yaşanmış olan küresel kriz sonrası vergi artışları vardır. Olağanüstü dönemler sonrasında genel olarak vergi tahsilatlarında artışlar meydana geldiğinden 2011 yılındaki artışı da buna bağlamak mümkündür.

İncelenen oranlar arasında çok büyük farklar bulunmamaktadır ve istikrarlı bir gelişim göstermektedir. Oranların aynı düzeylerde seyretmesi, hükümetin

uyguladığı vergi politikalarının düzenli olduğunu göstermektedir. Ancak bu oranların arttırılmasında da yarar vardır. Çünkü sosyal amacı önemli olan servet vergilerinde gelir dağılımındaki adaletin sağlanabilmesi, bir bakıma servet vergilerinin vergi gelirleri ve genel bütçe gelirleri içindeki payının artışıyla sağlanabilecektir. Ancak bu oransal gelişmişliğin sağlanmasında hükümetlerce izlenen politikalar ve vergi denetimleri de önemlidir.

2.3. Servet Üzerinden Alınan Vergilerin Toplam Servet Vergileri İçindeki Gelişimi

Tablo 3: Veraset ve İntikal, Motorlu Taşıtlar ve Emlak Vergilerinin Servet Vergileri İçindeki Payı (2006-2016)

Yıllar	Veraset ve İntikal Vergisi	Motorlu Taşıtlar Vergisi	Emlak Vergisi
2006	2,64	66,42	30,94
2007	2,35	66,53	27,67
2008	2,48	67,93	29,58
2009	2,58	68,97	28,45
2010	2,72	63,57	33,71
2011	2,60	61,76	35,63
2012	2,78	63,74	33,48
2013	2,94	63,72	33,33
2014	3,24	58,95	37,80
2015	2,81	58,62	38,53
2016	3,57	57,60	38,82

Kaynak: Oranlar, Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün Genel Yönetim Mali İstatistikleri alınarak, www.muhasebat.gov.tr internet adresinde yer alan bilgiler doğrultusunda düzenlenmiştir.

Not: Hesaplamalara, mahalli idarelerce tahsil edilen Emlak Vergisi gelirleri de dahil edilmiştir.

Kabul edilen en güncel oranlara göre çalışması yapılan servet vergilerinin gelişimine bakıldığında en yüksek tahsil edilme tutarına sahip vergi olarak karşımıza Motorlu Taşıtlar Vergisi çıkmaktadır.

Veraset ve İntikal Vergisini incelediğimizde, oransal dağılımının en düşük olduğu görülmektedir. VİV, tabiri caizse bir hayalet vergi görünümü çizmektedir. Yıllar itibariyle verginin tahsil oranlarında büyük bir değişiklik meydana gelmemiştir.

Belediyelerce tahsil edilen Emlak Vergisi, Motorlu Taşıtlar Vergisinden sonra servet vergileri içinde en yüksek tahsilat oranına sahiptir. Mükellefin vergi beyannamesini verdiği yıldaki esaslara bakılarak oranı belirlenmektedir. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki Emlak Vergisi değerlendirme oranları her yıl değişmektedir (Cömert ve Akıncı, 2003: 2). Emlak Vergisi en yüksek tahsilat oranına 2016 yılında ulaşmıştır.

Emlak vergisinin tablodaki gibi yıllar itibariyle tahsil edilen tutarlarının farklı ve yıllara göre artar şekilde olması belirlenen değer esaslarına göre yorumlanabilir. Ancak tabloda yıllara bakıldığında 2007-2008-2009 yılları oranları diğer seçili yıllara göre daha az bir oranda tahsil edilmiştir. Bunun sebebinin 2007 yıllarında patlak veren ekonomik kriz olduğu söylenebilir.

Servet vergilerinin gözdesi olan Motorlu Taşıtlar Vergisi, en yüksek paya sahiptir. Yıllar itibariyle %60 oranlarında seyreden vergi 2014-2015-2016 yıllarında en düşük tutarlarında seyretmiştir. Bu vergi, yıl içerisinde ocak ve temmuz aylarında olmak üzere iki taksitte toplanmaktadır (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 386). Verginin tahsil oranının yüksek olmasını iki temel sebeple açıklayabiliriz. Araçların yaşı, silindir hacmi gibi etmenlere bağlı olarak vergi oranlarında değişiklik göstermesidir (Şenyüz, Yüce ve Gerçek, 2014: 386). Bireyler tüketimleri çerçevesinde tercih ettikleri otomobillerin daha yeni olmasını tercih etmeleri gerekmektedir. Verginin tahsilat tutarının yüksek olmasının bir diğer nedeni de araç alımlarının yüksek olması ve tabiri caizse bugün bir evde iki arabanın bulunmasıdır. Ancak Motorlu Taşıtlar Vergisinin 2014 yılı itibariyle oranlarında düşüş gözlemlenmesinin sebebi olarak, son yıllarda benzin fiyatlarındaki artış sebebiyle bireylerin araçlarını satma yoluna gitmeleri ile açıklanabilmektedir.

SONUÇ

Çalışmada servet üzerinden alınan Veraset ve İntikal, Motorlu Taşıtlar ve Emlak Vergisinin gelişiminin seçili zaman dilimleri (2006-2016) arasında genel bütçe gelirleri, vergi gelirleri ve ele alınan vergilerin servet vergileri içindeki payasal gelişimi incelenmiştir. Devlete gelir sağlamanın yanı sıra sosyal amaca hizmet eden servet vergilerinin gelişimi adil gelir dağılımının sağlanabilmesi için önemlidir.

Tablolar (www.muhasibat.gov.tr)'den alınan veriler ışığında oranlama yoluyla tarafımca hazırlanmıştır. Çalışmada onaylanan en güncel veri olarak 2016 yılı son seçili zaman aralığı olarak ele alınmıştır.

Servet vergilerinin genel bütçe gelirleri içindeki ve vergi gelirleri içindeki payları %3 civarındadır. Yıllar itibariyle çıkan oranlar arasında büyük sıçramalar meydana gelmemiştir. Ancak devletin en önemli gelir kaynağı olan vergiler içinde servet vergilerinin tahsil oranları düşüktür. Servet vergilerinin genel bütçe ve vergi gelirleri içindeki paylarının arttırılmaya çalışılması gereklidir.

Veraset ve İntikal, Motorlu Taşıtlar ve Emlak Vergisinin servet vergileri içindeki oranlanmasına bakıldığında; Motorlu Taşıtlar Vergisi %60'larda seyrederek en yüksek paya sahip olurken, Veraset ve İntikal Vergisi %2'ler civarında seyrederek en düşük paya sahip olmuştur. Çalışmamız hesaplamalarına mahalli idarelerce tahsil edilen Emlak Vergisi oranları da dâhil edilerek tüm hesaplamalar yapılmıştır. Emlak Vergisinin de servet vergileri içindeki oranı %30'lar civarında seyretmiştir.

KAYNAKÇA

AKDOĞAN, A. (2013). KAMU MALİYESİ (15 b.). ANKARA: GAZİ KİTABEVİ.

AKSOY, Ş. (1998). KAMU MALİYESİ (3 b.). İSTANBUL: FİLİZ KİTABEVİ.

ALTAY, A. (2017). KAMU MALİYESİ. ANKARA: SEÇKİN YAYINCILIK.

CÖMERT, Ç., & AKINCI, H. (2003). TEMMUZ 10, 2018 tarihinde <http://openaccess.artvin.edu.tr/jspui/bitstream/11494/732/3/E1.%20C%3%b6mert%20ve%20Ak%c4%b1nc%c4%b1%202003.%20%20HKMO%20Kurultay%209%202003.pdf> adresinden alındı

EMLAK VERGİSİ KANUNU, (1970). T.C. RESMİ GAZETE, 1319, 29.07.1970.

ÖMÜR, M., & GERÇEK, A. (2017). Türkiye ve Avrupa Birliği Üyesi Ülkelerde Servet Vergilerinin Karşılaştırılması. MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ DERGİSİ, 15(2).

GÜNEŞ, M. (2017). VERASET VE İNTİKAL VERGİSİNDE REVİZYON GEREKLİLİĞİ. International Journal of Public Finance, 2(1), 129.

ÖZ, E., KUTBAY, H., & BUZKIRAN, D., (2014). TÜRK SERVET VERGİSİ SİSTEMİNE MODERN BİR YAKLAŞIM. GÜMRÜK VE TİCARET DERGİSİ, 2(4).

ŞENYÜZ, D., YÜCE, M., & GERÇEK, A. (2014). TÜRK VERGİ SİSTEMİ. BURSA: EKİN YAYINCILIK.

Servet Vergilerinin... The Meriç Journal Cilt:2, Sayı:4, Yıl:2018
VERGİ USUL KANUNU, (1961). T.C. RESMÎ GAZETE, 213
sayılı, 04.01.1961.
TEMMUZ 8, 2018 tarihinde
<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.7338.pdf> adresinden alındı
TEMMUZ 8, 2018 tarihinde <https://www.verginet.net/dtt/1/Veraset-ve-IntikalVergisi-Tarifesi.aspx> adresinden alındı
TEMMUZ 2, 2018 tarihinde
<https://www.muhasibat.gov.tr/portal/anasayfa> adresinden alındı